

ZADARMO

Noviny o živote v Bratislave sú distribuované každé dva týždne do všetkých mestských častí.

EV 3101/09 - ISSN 1335-5228

IČO: 35712058

Vydáva NIVEL PLUS s.r.o.,

Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava

Tlačí MAFRAPRINT

Roznáša spoločnosť SUREMA spol. s r.o.

Bratislavské Noviny

Aktuálne
správy o dianí
v Bratislave

nájdete aj na
www.banoviny.sk

a aj na Facebooku
www.facebook.com/banoviny
Píšte, pýtajte sa, komentujte

Piatok 24. januára 2020

Pressburger Zeitung - Pozsonyi Újság - Nova Posoniensia

Ročník XXIII. - Číslo 2

3 Komu autá za 700-tisíc eur?

Viacerych Bratislavčanov prekvapilo, že mesto plánuje kúpiť 38 nových áut za vyše 700-tisíc eur, z ktorých až 32 má byť osobných vozidiel. Zisťovali sme, pre koho sú určené.

4 Výkaly, špina a nebezpečný odpad!

Pohľad na schátranú budovu v areáli nemocnice na Kramároch je otrasný. Rakovinochytivý azbest, ktorý sa tam povaluje, môže dokonca ohroziť zdravie.

8 Nelegálna stavba v Lamači

Nečakaný problém riešia záhradkári v osade Zlatá Hora v Lamači. Prístupovú cestu ich sused oplotil, takže sa k svojim záhradám nedostanú autom nielen oni, ale v prípade potreby ani hasiči, záchranári či vodári. Urobil to poza chrbát úradov.

11 Hriešny valčík

Tanec je príležitosť, kedy sa muž a žena môžu navzájom dotýkať bez toho, aby vzbudzovali pohoršenie. To však kedysi vôbec neplatilo. Dlhho trvalo, kým hriešny valčík začali tancovať aj počestné dámy v Prešporku.

PROJEKT RE-USE

Majú Bratislavčania záujem darovať použité, no stále funkčné veci?

RUŽINOV

Novinka s názvom re-use centrum, ktorú mestská spoločnosť OLO plánuje spustiť v tomto roku, dá nepotrebným veciam druhú šancu. Všetci dnes hádzame do kontajnerov, hoci iným by ešte urobilo dobrú službu. Opätovné využitie (re-use) stále funkčných zbytkov by tiež výrazne znížilo množstvo odpadu. Vedeli ste, že jeden takýto „blšák“ už v Bratislave funguje? Zisťovali sme, aký je oň záujem.

Re-use centrá by sme mali v budúcnosti využívať na odloženie alebo kúpu použitých

vecí namiesto ich vyhadzovania. Pri ich budovaní chce OLO začať posilnením obehovej ekonomiky na zberných dvoroch. „Už teraz, prostredníctvom zberného dvora na Starej Ivanskej ceste, preberáme od darcov veci určené na opätovné použitie. Cieľom je zintenzívniť komunikáciu v oblasti možností opätovného použitia, definovať spôsob odovzdania na ďalšie použitie a zahájiť kroky smerujúce k rozšíreniu existujúceho povolenia,“ informovala Bratislavské noviny Ing. Linda Golejová zo spoločnosti OLO. Viac už prezradiť nechcela, o ďalšom postupe vraj

budú priebežne informovať prostredníctvom tlačových správ. Pozreli sme sa teda na to, ako funguje ten terajší „blšák“ v zbernom dvore OLO na Starej Ivanskej ceste. Čo všetko tam darcovia prinášajú a aký je o použité predmety záujem?

Zatiaľ môžeme len darovať
Pracovník zberného dvora nás ochotne zaviedol k skladu - veľkému žltému uzatváraciemu kontajneru s číslom 550, umiestnenému v zadnej časti areálu. Na jeho dverách bolo výrazné označenie Dajme veciam druhý život.

Pokračovanie na str. 2

Aplikácia zrýchli motoristov

BRATISLAVA

Bratislavský samosprávny kraj (BSK) prišiel s webovou aplikáciou, ktorá vám poskytne prehľad o dopravnej situácii v kraji. Vyhnúť sa tak môžete upchatým či uzavretým cestám.

Vďaka novej aplikácii sa dostanete k informáciám o prebiehajúcich rekonštrukciách, uzávierkach, ako aj o hotových úsekoch regionálnych ciest. „Tmavomodrou farbou sú zvýraznené cesty druhej triedy, svetlomodrou cesty tretej triedy, žltá zobrazuje aktuálne rekonštrukcie a zelená úseky a objekty, kde už bola rekonštrukcia ukončená. Občania, ako aj inštitúcie tak majú prehľad o cestnej doprave na jednom mieste,“ uviedol predseda BSK Juraj Droba.

Prostredníctvom webovej aplikácie sa dozviete nielen to, kde sa cesta rekonštruje, ale aj to, ako dlho bude rekonštrukcia trvať. Môžete si v nej vyhľadávať, zväčšovať či zmenšovať mapy a vyberať si objekty na základe rôznych kritérií. Zrekonštruované cesty sú spracované od decembra 2017, webovú aplikáciu však bude BSK pravidelne aktualizovať, pridávať chce tiež informácie o plánovaných rekonštrukciách. Aplikáciu si stiahnete na stránke kraja <https://bratislavskykraj.sk/rekonstrukcie-ciest>. (ts)

BRATISLAVSKÉ NOVINY

nájdete aj vo vybraných predajniach Kraj a Terno.

Slovo k veci

Tolerantní

Aj vy ste pred pár dňami neveriacky sledovali v televízii pád luxusnej bytovky, ktorú postavili načierno?

Pravdaže, nešlo o úkaz zo Slovenska, ale z Indie. Krajiny, o ktorej si môžeme myslieť všeličo, no v tomto prípade sa zákon presadil nekompromisne.

Ktovie, koľko nelegálnych stavieb by malo takto padnúť u nás. Sme tolerantní, radšej hľadáme cestu legalizácie čiernoty. Prikladom je kauza, ktorú aktuálne riešia záhradkári z Lamača: poza chrbát stavebného úradu dal ich sused zabetonovať plot na niekdajšej prístupovej ceste. Hoci porušil aj zákon o lesoch, mestská časť pripúšťa dodatočné povolenie stavby (viac na str. 8).

Na druhej strane búrame i to, čo sa malo zachrániť. Keby o osude nemocnice na Rázsochách rozhodovali iba odborníci, už dávno by slúžila chorým. Štát navyše toleroval rozkrádanie a postupnú devastáciu objektu, na ktorý sme sa skladali z našich daní. Státisíce vynaložených eur a obrovského množstva práce sa dnes na Rázsochách premieňajú na ruinu. Medzitým premiér sľubuje, že čoskoro ukáže, ako úspešne napreduje búranie. O zodpovednosti „tolerantných“ za minulosť nehovorí nik.

Anna Čapková

BYTY • KANCELÁRIE • TREZORY • KLAVÍRE

SŤAHOVANIE.sk

NÁKLADNÁ DOPRAVA
EXPORTNÉ BALENIE
SKLADOVANIE

0905 616 329
02/ 6542 2387

Re-use centrá v Brne často vyhľadávajú aj umelci

Filip Poňuchálek

BRNO

Projekt ReUse, ktorého zmyslom je opätovné využitie starších vecí, funguje u našich susedov v Česku už niekoľko rokov. Úspešný je najmä v Brne a ako nám vysvetlil FILIP POŇUCHÁLEK z magistrátu, zberné miesta sa dokonca špecializujú.

S koľkými zbernými miestami ste robievali projekt ReUse a koľko ich je v Brne dnes?

Projekt funguje od mája 2016, začínal na štyroch brnianskych zberných strediskách odpadu a aktuálne ich je šesť. O niečo neskôr vznikli projekty ReNab a RetroUse. V rámci projektu ReNab občania odovzdávajú nepotrebný nábytok, ktorý potom odbor sociálnej starostlivosti ponúka na vybavenie sociálnych bytov, sociálne slabším rodinám aj ľuďom, ktorí ne-

majú peniaze na nové vybavenie bytu. RetroUse zase využíva staré, ale funkčné veci, ktoré ľudia nepotrebnujú, ale je im ľúto vyhodiť ich. Ide pritom o predmety, ktoré musia byť vyrobené pred rokom 1989. Distribuuju sa aj medzi kultúrne inštitúcie, ktoré ich môžu využiť pre svoju činnosť, napríklad v zbierkach múzeí či v divadlách. Brňania tak môžu predĺžiť životný cyklus veciam, ktoré by inak končili v zberných dvoroch.

Použité predmety, ktoré ľudia darujú v rámci projektu ReUse, sa záujemcom predávajú. Kto určuje ich cenu a kam ide výťažok z predaja?

Cenu určujú pracovníci Zberného strediska odpadu, a to

na základe dohodnutého odporúčaného cenníka. Výťažok z predaja ide na verejnú zbierku „Kvetiny pre Brno“, ktorá podporuje výsadbu a údržbu kvetinových záhonov v meste. Doteraz sa takto vyzieralo takmer 600-tisíc Kč (v prepočte takmer 24-tisíc eur). Záujem ľudí darovať nepotrebné veci rastie každým rokom. Výhodou je umiestnenie Re-use centier v rámci zberných stredísk odpadu, vďaka čomu môžu pracovníci stredísk odporučiť návštevníkom, aby odložili funkčné veci na opätovné použitie.

Kto predovšetkým chodí do ReUse centier nakupovať?

Záujemcovia sú z rôznych sociálnych skupín aj vekových kategórií, predovšetkým ale študenti a mladé rodiny. Rov-

Projekt ReUse sa v Brne osvedčil.

nako sa však stretávame so záujmom umelcov či organizátorov osvetových podujatí, napríklad festivalu o minimalizme a zero-waste, využívajú sa aj pri vybavovaní kaviarní v štýle retro.

Viete povedať aspoň približne, o aké percento sa vďaka projektu znížil objem vyprodukovaného odpadu?

Mesto v spolupráci so zberným strediskom realizuje viac projektov na predchádzanie vzniku odpadu, takže ťažko vyčíslit' vplyv iba ReUse. Navyše, predmety sa nevážia, ale počítajú na kusy... môže ísť o desiatky ton odpadu. Podstatou projektu ReUse je zmeniť správanie ľudí. Šíri myšlienku znížiť nákup nových vecí, obmedziť konzum a spotrebu, vedie ich k zamysleniu sa nad nevyhnutnosťou výmeny starých vecí a nového nákupu. S tým ide ruka v ruke pozitívny dopad na životné prostredie. Číže vedieme občanov k zodpovednejšiemu vzťahu k okoliu a k zamysleniu sa nad hodnotami. Dosiahnuté zmeny v nastavení hodnôt a v životnom štýle občanov sa ťažko porovnávajú s objemom vyprodukovaného množstva komunálneho odpadu. (bn)

Foto: SAKO Brno, archív FP

Prvé pilotné sa má spustiť tohto roku. (ac)

Foto: Marian Dekan

**OBRÁZY
NAJLEPŠIE
PREDÁTE
V AUKCII**

Žiadne poplatky

Galéria Art Invest
Dobrovíčova 7, Bratislava
Info: 0905 659 148
www.artinvest.sk

Parkovanie

po novom

RUŽINOV

Na najstaršom ružinovskom sídlisku 500 bytov na Nivách v Bratislave začala fungovať prvá zóna rezidentského parkovania, teda s prednostným parkovaním pre miestnych obyvateľov.

Mestská časť spustila pilotný projekt v pondelok 20. januára. Od tohto termínu dohliada na pravidlá parkovania aj mestská polícia. „Regulované parkovanie znamená, že od pondelka od 13. hodiny do piatka do 11. hodiny tu môžu zaparkovať len obyvatelia, ktorí majú parkovaciu kartu rezidenta. To sú tie nálepky, ktoré majú na predných sklách svojich áut,“ uviedla Tatiana Tóthová z miestneho úradu. Nerezidenti môžu parkovať len na záchytnom parkovisku v areáli bývalých technických služieb na Bazovej ulici, resp. bude pre nich vyhradených niekoľko parkovacích miest na Velehradskej ulici, avšak maximálne tri hodiny denne. (TASR)

Ďalší výbeh

pre psov

RUŽINOV

V poradí štvrtý oplotený výbeh pre psov v Ružinove vybudovali pred Paneurópskou vysokou školou na Tomášikovej ulici.

Psí výbeh je súčasťou konceptu ružinovského bulváru. „Najväčšou položkou bolo oplotenie, mestská časť bude ešte financovať napríklad dobudovanie rôznych hracích prvkov pre psíkov a altánku. Zvyšné úpravy sú v réžii magistrátu,“ uviedla Tatiana Tóthová z miestneho úradu. Postupne majú pribudnúť aj lavičky či pitná fontánka. Chodník, ktorý vedie k oplotenému výbehu, bude uzavretý. Ak ste tadiaľ chodili, budete musieť prejsť asi 20 metrov navyše. Ružinov má v súčasnosti tri oplotené výbehy pre psov, a to na Astronomickej, Syslej a Tomášikovej ulici. (TASR)

Kto sa bude voziť na nových autách za 700-tisíc? Takto si ich v meste podelia

BRATISLAVA

Viacereých Bratislavčanov prekvapilo, že mesto plánuje kúpiť 38 nových áut za vyše 700-tisíc eur, z ktorých až 32 má byť osobných vozidiel. Magistrát sme preto požiadali o konkrétne informácie, kto by sa mal na nich voziť.

Súťaž vyhlásil magistrát v spolupráci s mestskou spoločnosťou OLO, pričom jej výsledkom má byť „len“ uzatvorenie rámcovej dohody, čiže nejde o záväzok, ale o možnosť nakúpiť autá. Mnohí Bratislavčania si však v tejto súvislosti neodpustili poznámku, že primátor Matúš Vallo nabáda ľudí používať MHD a pritom sám nakupuje osobné autá. Prečo vlastne, komu chýbajú? Hovorca magistrátu Peter Bubla vysvetlil, že po výmene manažmentov v mestských podnikoch a organizáciách sa prehodnocovali rôzne nevhodné zmluvy. Spoločnosť OLO takto zrušila zmluvu na lizing automobilov, v dôsledku čoho musela niektoré vozidlá vrátiť. Dnes tak podľa

Pracovníci novozriadeného komunálneho podniku majú dostať jedno SUV a jednu dodávku.

26 áut pre magistrát:

- 13 vozidiel nižšej triedy chce mesto za dva roky obstaráť pre jednotlivé sekcie a oddelenia, ktorých zamestnanci pracujú v teréne (oddelenie správy komunikácií, sekcia životného prostredia atď.).
- 2 vozidlá, 1 SUV a 1 dodávka, majú posilniť dispečing, ktorý najmä počas zimnej údržby musí mať v teréne a na ťažko zjazdových komunikáciách viac dispečerov,
- 3 vozidlá vyššej triedy sú určené na obmenu autoparku pre riadiacich pracovníkov a manažment mesta,
- 2 vozidlá strednej triedy budú slúžiť ako referentské autá pre pracovníkov mesta,
- 2 autá má dostať novozriadený komunálny podnik, konkrétne 1 SUV vozidlo do terénu a 1 viacúčelovú dodávku na rozvoz pracovníkov a náradia,
- 4 dodávky majú slúžiť pre vznikajúce terénne tímy v oblasti práce s ľuďmi bez domova, prevencie násillia a užívania drog.

12 áut pre OLO:

Spoločnosť Odvoz a likvidácia odpadu (OLO) má v úmysle kúpiť najviac 7 áut nižšej triedy pre majstrov prevádzky, 4 autá strednej triedy (z toho jedno SUV) pre riadiacich pracovníkov v strednom manažmente a 1 vozidlo vyššej triedy pre šéfa predstavenstva.

jeho slov nastávajú situácie, že majstri prevádzky musia namiesto práce v teréne čakať na kolegov s autom či jazdiť na výjazdy taxíkmi. Mesto tiež zriadilo komunálny podnik, do ktorého postupne nabera zamestnancov a tí na svoju činnosť potrebujú úžitkové automobily do terénu. Rovnako mesto spúšťa prácu terénnych tímov v sociálnej oblasti – aj tie potrebujú autá. Najviac áut má dostať magistrát a jeho organizačné

zložky. „Nahrádzať sa budú len autá s viac ako 250-tisíc najazdenými kilometrami,“ pripomenul Peter Bubla. Spolu takto identifikovali potrebu kúpiť počas nasledujúcich dvoch rokov maximálne 38 áut. Niektoré počty pre OLO aj magistrát sú uvedené s rezervou, aby v prípade nehody alebo akútnej potreby doplniť vozidlový park nebolo potrebné vypísať počas nasledujúcich dvoch rokov nové verejné obstarávanie. Pri nižšom počte obstarávaných vozidiel by totiž vysúťažaná cena na jedno vozidlo bola pravdepodobne vyššia.

„Súťaž sme vypísali na maximálnu hodnotu zákazky 700-tisíc eur bez DPH, čo vo výsledku predstavuje priemernú sumu 18,5 tisíce eur na jedno auto,“ doplnil Bubla. (ac)

Foto: FB/Bratislava - hlavné mesto SR

Ekocentrum

v kaštieli

ČUNOVO

Čunovský kaštieľ spolu s príľahlou záhradou a sýpkou prejde komplexnou obnovou s dôrazom na zachovanie historicky cenných architektonických prvkov.

Rekonštruovať ho ide Bratislavský samosprávny kraj a výsledkom bude vznik Ekocentra. Prvých návštevníkov má privítať v lete 2022. „Ekocentrum bude plniť nadnárodnú funkciu, má sa stať hlavným ekoturistickým centrom regiónu a rozvíjať cezhraničnú spoluprácu inštitúcií a organizácií v oblasti ochrany prírody, prírodného turizmu a ekoturistických služieb. Určené bude pre všetky vekové kategórie, od žiakov materských škôl až po vysokoškolských študentov, odbornú obec ako aj širokú verejnosť a zahraničných návštevníkov,“ uviedol bratislavský župan Juraj Droba. (ts)

Prečo vyrúbali stromy?

RUŽINOV

Viaceri Bratislavčania si všimli vypílené vysoké stromy v areáli Gymnázia I. Horvátha v Ružinove a nahnevaní horľivo diskutovali na sociálnej sieti, kde tento počin odsúdili.

„Topole bolo treba vyrúbať preto, lebo rástli v ochrannom pásme vedenia vysokého napätia. Samotnú vzdialenosť presne určuje zákon o energetike kvôli tomu, aby nedošlo nielen k ohrozeniu dodávky elektrického prúdu, ani k ohrozeniu života ľudí,“ vysvetlila hovorkyňa Ružinova Tatiana Tóthová. Zároveň potvrdila, že mestská časť tam plánuje náhradnú výsadbu. „Pôjde o nižšie stromy - tak, aby sme neprišli o zeleň, ale zároveň neohrozovali bezpečnosť,“ spresnila. (nc)

Dve karty, jedna cena

STARÉ MESTO

Cena oboch ročných parkovacích kariet vydávaných v Starom Meste je od tohto roka zjednotená na 39 eur. Týka sa to kariet, ktorú vydáva súkromná firma BPS Park, ako aj kariet, ktorú vydáva mestská časť. Do konca minulého roka sa v zónach BPS Park platilo ročne za kartu 60 eur, v zónach mestskej časti stála ročná karta 10 eur. Nadalej však platí, že ak budú chcieť obyvatelia parkovať v oboch zónach, musia si kúpiť obe karty. Po novom však v takomto prípade zaplatia o 8 eur viac ako doteraz. (TASR)

Otestujte aplikáciu

BRATISLAVA

Mesto Bratislava pripravuje aplikáciu zameranú na zjednodušenie informácií o mestskej hromadnej doprave. Výzva občanov, aby sa zapojili do jej testovania. Aplikáciu môžete otestovať cez stránku nezmeskajto.sk. Magistrát informuje, že v aplikácii nájdete notifikácie o meškanií liniek a informácie o dopravnej situácii v meste. Obsahuje tiež mapu so zastávkami vyznačenými vo všetkých smeroch spolu s informáciou o aktuálnych odchodoch spojov, ako aj mapu zobrazujúcu stanice Slovnafit bicyklov spolu s aktualizovanými informáciami o ich obsadenosti. (TASR)

Nevyhadzujte knihy darujte ich nám
Kontakt: 0907 701786

PREDÁM 2-IZBOVÝ BYT V CENTRE KÚPEĽNÉHO MESTA PIEŠŤANY, ROZLOHA 53 M².
Kontakt: 0915 620 096

V areáli nemocnice výkaly aj rakovinotvorný azbest!

NOVÉ MESTO

Porozbíjané okná, nebezpečný odpad, špina a výkaly... Pohľad na budovu priamo v areáli nemocnice na Kramároch je otrasný. Po tom, ako sa dostala do rúk súkromníkovi, celé roky chátra. Slúži akurát ľuďom bez domova a rôznym asociálom. Dokedy?

Objekt, v ktorom kedysi sídlilo riaditeľstvo Kramárov, Univerzitná nemocnica Bratislava predala v roku 2008 bratislavskej firme Protriem. Odvtedy chátra. Jej problémom nie sú len vytlčené okná či špina. „Najväčší problém je znečisťovanie ovzdušia, keďže budova obsahuje azbest, ktorý sa tam všade voľne povaľuje,“ upozornil náš čitateľ Filip.

Keď je azbest uložený napríklad v stenách stavby, neškodí. V tomto prípade však naozaj môže ohroziť zdravie – viaceré štúdie potvrdili, že rakovinu a stojí aj za inými ochoreniami. O nebezpečnom strašiaku na Kramároch vedia aj na mie-

Nebezpečný azbest sme videli všade...

Nové Mesto a snažia sa situáciu riešiť, zatiaľ však bez väčšieho úspechu. „Daný problém už riešime. Vzhľadom na umiestnenie nebezpečného odpadu v budove (azbestový obklad) bol odstúpený na Obvodný úrad. Zároveň v súvislosti

s neudržiavaným stavebným objektom bola vec odstúpená na oddelenie územného konania a stavebného poriadku, keďže vlastník je povinný stavbu riadne udržiavať. V opačnom prípade mu môže stavebný úrad vo verejnom záujme nariadiť, aby sa v určenej lehote a za určených podmienok postaral o nápravu. Keďže na výzvu sta-

vebného úradu nereagoval, bola napísaná druhá výzva,“ uviedol pre Bratislavské noviny starosta Nového Mesta Rudolf Kusý.

Firmu Protriem ako vlastníka objektu zároveň vyzvali, aby sa postaral o jeho vyčistenie od odpadu a výkalov a zabezpečil ho tak, aby sa asociáli dnu nedostali. „Od spoločnosti Protriem sme dostali odpoveď, že naše požiadavky v primeranom čase zabezpečia. Keďže bezdomovci naďalej vnikajú do objektu, upozornili sme vlastníka, že opatrenia proti bezdomovcom neboli dostatočne účinné a požiadali sme o nápravu,“ dodal starosta. (ac)

Foto: Marian Dekan
Video nájdete na www.banoviny.sk

Chátrajúca budova je priamo v nemocničnom areáli.

Špina a výkaly vnútri.

Kde v Bratislave môžu stať nájomné domy?

BRATISLAVA

Mesto sa chystá prostredníctvom urbanistickej štúdie preveriť možnosti umiestnenia nájomného bývania. Vytýpovalo 17 lokalít.

Medzi lokalitami, kde by v budúcnosti mohli byť nájomné byty, je 5 v Rači (Pastierska, Pekná cesta 1, Pekná cesta 2, Východná, Račianska), 5 v Dúbravke (Na vrátkach 1, Na vrátkach 2, Agátová

1, Agátová 2, Agátová 3), 5 v Petržalke (Bratská, Sosnová, Šustekova, Muchovo námestie, Viedenská cesta) a 2 sú v Ružinove (Bazová, Mlynské Nivy). Presnú lokáciu nájdete v dokumente „nájomné bývanie – zadanie“ na stránke www.bratislava.sk, (cesta – kliknite – Chceme vedieť – Magistrát – Úradná tabuľa – vyhľadajte – zverejnené 20. 12. 2019, pozn. red).

„Je potrebné uviesť, že celý projekt je vo fáze, keď sa ešte nevynaložili žiadne peniaze na štúdiu realizovateľnosti, čiže úplne v prvej fáze,“ povedal pre Petržalské noviny petržalský a mestský poslanec Milan Vetrák, podľa ktorého by však obyvatelia mali zamerať mesto poznať a v prípade výhrad pripomienkovať už teraz, pretože mesto chce stavať nájomné byty a ak

nebudú vážnejšie výhrady, tak sa stavať bude. K návrhu zadania urbanistickej štúdie môžete poslať pripomienky do 31. januára na adresu Magistrát hlavného mesta SR Bratislavy, Oddelenie obstarávania územnoplánovacích dokumentov, Primaciálne nám. č. 1, 814 99 Bratislava 1, prípadne na e-mailovú adresu: uzemnedokumenty@bratislava.sk. (in)

Ocenené študentky Michaela Zimmermannová, Kristína Fábiková a Ivona Šramová.

Študenti architektúry navrhovali interiéry v EUROVEA TOWER

Študenti z odboru dizajnu Ústavu interiéru a výtvarníctva navrhovali interiéry dvoch bytov a spoločných priestorov vstupnej výťahovej haly na bytovom poschodí EUROVEA TOWER. Zámerom spolupráce organizovanej formou súťažného procesu, čo pomôže študentom získať skúsenosti a vysokej škole lepšie ich pripraviť na budúcu prácu. JTRE zas spolupráca priniesie poznanie, ako sa nová generácia pozerá na svet architektúry a interiérového dizajnu.

„Študenti navrhovali konkrétne interiéry v projekte, ktorý sa realizuje a výsledok ich práce pripomienkoval priamo tím, ktorý pripravuje a stavia EUROVEA TOWER. Všetky návrhy tak boli komentované s ohľadom na možnosť realizovateľnosti, aby si študenti skúsili, ako tento proces funguje priamo v praxi,“ priblížil zmysel spolupráce projektový manažér EUROVEA 2 Ľuboš Kaštan.

Päť študentiek a jeden študent s rôznymi skúsenosťami s navrhovaním interiérov prezentovali svoje návrhy v sídle developera pred porotou zloženou z projektového tímu, interiérovej architektky a zástupcu tvorcu interiérov Ekoma Design. Vyskúšali si tak aj reálnu situáciu prezentácie návrhov klientovi.

„Víťazka mala naozaj originálny prístup k riešeniu interiéru. Bol uchopený netradične, celý ho poprepájala a z konvenčného pôdorysu bytu vytvorila zaujímavé riešenie. Dúfala som, že medzi prácami nájdeme niečo zaujímavé, a tak sa stalo,“ pochválila úroveň návrhov členka poroty, interiérová architektka Zuzana Cambelová.

Autorka víťazného návrhu Ivona Šramová zdôraznila, že pri tvorbe návrhu bolo dôležité nasťudovať si identitu projektu Eurovea Tower a budúcich majiteľov bytov. „Práve s ohľadom na cieľovú skupinu

projektu som sa snažila byť prispôbit tak, aby bol priestrannejší a pôsobil otvorene. Snažila som sa kľásť dôraz na to, aby boli všetky miestnosti čo najlepšie využiteľné a navzájom prepojené,“ opísala návrh Ivona Šramová, ktorá patrila do skupiny študentiek so skúsenosťami s navrhovaním interiérov.

Ocenenie získala aj Kristína Fábiková, ktorá má za sebou štvorročné štúdium produktového dizajnu a v oblasti interiérov je nováčikom. Priznala, že úloha bola pre ňu náročná, pretože predtým nemala žiadne skúsenosti s počítačovými programami, ktoré boli potrebné pri tvorbe návrhov ani s tým, ako sa označujú rôzne interiérové objekty. „Určite je pre nás užitočné, keď si môžeme vypočúť spätnú väzbu a kritiku zo strany skúsených odborníkov, ktorá nás posúva ďalej. Keď som študovala produktový dizajn, nemali sme možnosť participovať na podobných spoluprákach a chýbala nám možnosť konzultovať naše práce s ľuďmi z praxe,“ privítala študentka piateho ročníka.

Dušan Kočlik z Ústavu interiéru a výstavníctva, ktorý na fakulte pôsobí ako odborný asistent a so študentmi konzultoval ich súťažné návrhy, si myslí,

Ocenený návrh. Autorka: Kristína Fábiková, študentka FA STU

Projekt prvého slovenského mrakodrapu EUROVEA TOWER vyvolal mimoriadny záujem kupujúcich a rovnako pritiahol aj pozornosť verejnosti a odborníkov. Developerská spoločnosť JTRE preto nadviazala spoluprácu s Fakultou architektúry Slovenskej technickej univerzity a spoločnosťou Ekoma Design a dala možnosť študentom vyskúšať si návrh interiérov v projekte, ktorý sa už reálne stavia.

Víťazný návrh. Autorka: Ivona Šramová, študentka FA STU

že úroveň prác najmä študentov z kategórie skúsenejších sa veľmi približuje profesionálnej úrovni. „Aj keď víťazný návrh v kategórii pokročilých mal isté rezervy z pohľadu priestorovosti, pôdorys bol vyriešený veľmi kreatívne. Dokazuje to, že nie vždy sa oplatí stavať na istotu, ale treba to skúšať aj s odvážnejšími návrhmi,“ zhodnotil.

JTRE plánuje pokračovať v spolupráci s vysokými školami a ponúknuť študentom architektúry možnosť vyskúšať si ďalšie reálne projekty, zároveň tak získať zaujímavé názory a pohľady budúcich kolegov napríklad na pripravovaný peší most cez Dunaj, ktorý by mal v budúcnosti spojiť Eurovea City s Novým Lidom. ■

Foto: JTRE

Špeciálne ocenenie. Autorka: Michaela Zimmermannová, študentka FA STU

Pre ľudí bez domova

BRATISLAVA

Sociálny tím mesta Bratislavy spracoval príručku pre ľudí bez domova. Každý, kto má problém s bývaním, ošatením či jedlom v nej nájde praktické rady. Viaceré organizácie ponúkajú v publikácii sociálne poradenstvo v teréne, základné ošetrovanie, jedlo a prikrývky v krízových situáciách, odvoz do nocľahárne/nemocnice v prípade ohrozenia na živote, ako aj napojenie na ďalšie sociálne služby. Sú v nej tiež informácie týkajúce sa ubytovania a nocľahu, stravy, hygieny a ošatenia. (nc)

Propeler bude mať nápis

STARÉ MESTO

Na budove Café Propeller na Rázusovom nábreží pribudne replika pôvodného svetelného nápisu.

Má ísť o ďalší príspevok mestskej časti k zachovaniu pôvodného kultúrneho odkazu architekta Emila Belluša, ktorý stojí za naprojektovaním zastávok propeleru na oboch stranách Dunaja. „Projekt ako súčasť aktivít na oživenie bývalej legendárnej stanice lodnej prepravy je zameraný na vytvorenie miesta stretnutí pre turistov, návštevníkov aj obyvateľov Bratislavy. Kontinuálne nadviažeme aj na historický a kultúrny odkaz architektov, ktorí formovali tvár centrálnej mestskej časti,“ poznamenala starostka Zuzana Aufrichtová. (ts)

Raňajky v meste so šmrncom vtipnej štúrovčiny

STARÉ MESTO

Skúste si raz za čas urobiť pohodovejší štart do pracovného dňa a vychutnať si raňajky pri dobrej kávičke niekde v meste. V prípade, že ste bežnejší vorkoholik, tak aspoň cez víkend. Máme pre vás dobrý tip.

Kaviareň Rannô Ptáča na rohu Štefanovičovej ulice pod Hlavnou stanicou sa špecializuje práve na ponuku raňajok. A tá je naozaj bohatá. Okrem klasiky, ako sú miešané vajíčka, chlieb vo vajíčku, volské oká, omelety či párky, pripravujú rôzne netradičné jedlá, ktoré v Bratislave len tak hocikde nenájdete. V ponuke nás milo prekvapila aj krupicová kaša, spomienka na naše detstvo.

Poteší tiež nápaditý jedálny lístok v štúrovčine, občas „mixovanej“ s cudzojazyčnými názvami. Môžete si dať napríklad „k vajcu ruskjemu na virovnavku geopolitickú sled' polski v omáčke našej smotanovej, s cibulou dusenou, jablkami a kôprom“. Vtipný je i nápojový lístok: ak si objednáte Margitu a Besnú, v pohári budete mať džin s grepovou šťavou, sódou, mätou a ľadom, ak Smrt' Jánošíkovu, prinesú vám absint

Sendvič

Omeleta

Lievanec

Bedeker gurmána

s broskyňovou šťavou a ľadom. Ale to si dáte asi až večer, kaviareň je otvorená do 22. hodiny. Na raňajky, ktoré podávajú od siedmej ráno (cez víkend od ôsmej), môžete prísť aj krátko pred obedom, ale pozor, kuchyňa v plnom režime funguje len do 14. hodiny. Neskôr vám pripravia už iba niečo rýchle a nenáročné, napríklad sendvič.

Porcie sú veľké, je to viac brunch ako rýchle raňajky a jedlo sme mali na stole v priebehu asi 10 minút. Najskôr sme si objednali omeletu s caprese a dvoma toastami. K tomu nám ešte ponúkli na výber zemiaky z grilu alebo zeleninový šalát, zvolili sme druhú možnosť. Mozzarella bola výborná, aj plátky panradajok chutili napriek tomu, že z čerstvej slovenskej úrody určite neboli. Omeletu sme si mohli prisoliť, ale to sa nám vôbec nežiadalo. Skôr by sme ju prichutili červenou mletou paprikou, tú sme však k dispozícii nemali.

Skvelý bol aj sendvič kari čedar – priniesli nám chrumkavú celozrnnú bruchettu zapečenú so syrom a k tomu šalát z listovej zeleniny. Boli v ňom aj kúsky máty a tiež

Interiér kaviarne je útulný, nechýba wifi.

trochu pesta, táto kombinácia chutila zaujímavo.

Do tretice sme ochutnali lievanec. Robia ich aj so slaninou a javorovým sirupom, my sme však stavili na sladkú verziu, na lievanec amerikánskej čučoriedkovej so šlaháčkou. Neboli to však lievanec, na aké sme zvyknutí z domu, chuťovo pripomínali skôr bublaninu. Oba koláčiky, ktoré sme mali na tanieri, boli nadýchané, nie veľmi ťažké a vďaka čučoriedkam osviežujúce. No konštatovali sme, že čučoriedok mohlo byť viac – alebo spojiť koláčiky lekvárom, boli by šťavnejšie.

Zázvorový čaj, ktorý sme si k jedlu objednali, bol štandardnou kvalitou, zato káva espresso naozaj vynikajúca. Na výber máte viac druhov káv, aj ľadové a bohatá je aj ponuka nápojov vrátane čerstvých

šťav. Navyše si môžete dopriať z domácich dezertov, vyladených v chladniacej vitríne. Rátajte však s vyššími cenami: omeleta s caprese stála 6,95 eura, sendvič 4,25 eura, lievanec 4,50 eura. K tomu dva zázvorové čaje (spolu 5 eur) a káva (1,70 eura), takže účet pre troch vyšiel na 24,30 eura. Ale jedlo bolo chutné a výdatné, pripravené z čerstvých kvalitných surovín, a prostredie kaviarne zariadené v retroštyle útulné. Prívetivý a ochotný bol aj obsluhujúci personál.

K dokonalosti často chýba maličkosť. V tomto prípade to boli vešiaky, na ktoré by ste si zavesili kabát či bundu – v kaviarni sme videli iba jeden pri vchode. A tiež dlhšie čakanie na platenie, napokon sme museli sami zájsť k baru, hoci v čase našej návštevy nebolo plno. Ale inak, odporúčame, raňajky stoja za vyskúšanie! (ac, md)

Naše hodnotenie: ★★★★★
Maximum: 5 hviezdíček
Reštaurácia nebola o návšteve informovaná. Konzumáciu si redakcia platila sama.

Foto: Marian Dekan

Zastavili sa práce na rekonštrukcii električkovej radiály v Dúbravke?

DÚBRAVKA

Deje sa niečo? Fakt, že električky v Dúbravke nepremávajú pre problémy s meniarňou, je známy. Viacerí Dúbravčania si však kladú otázku, či sa nezastavili aj práce, ktoré s meniarňou nesúvisia. Zistovali sme viac. Pre spor o vstup na pozemky pod električkovú stanicu – meniarňou Dolné Krčace, keď majitelia pozemku neumožňujú prístup pracovníkom DPB do meniarne, nie je možné zásobovať vozidlá električkovou energiou. Ľudia si však všimli, že sa nedokončujú ani stále nehotové časti trate, ako sú zastávky a podobne.

„Práce neboli zastavené. Dodávateľ dokončuje nedorobky, ktoré je možné, aj s ohľadom na počasie, robiť – napríklad dokončovanie mobiliáru na zastávkach,

osadenie zábradlia,... Mobilár na zastávkach by mal byť dokončený v priebehu januára, svetelná signalizácia by tiež mala fungovať v priebehu januára, vegetačné úpravy predpokladáme ukončiť v mesiacoch apríl – máj, pracovať sa bude ešte aj na osadení výťahov na zastávke „Karlova Ves“ (po novom „Kútiky“) a práce na komunikáciách (osadenie

Električky do Dúbravky blokuje spor o vstup na pozemky pod električkovú stanicu – meniarňou Dolné Krčace.

Smutný výsledok obnovy

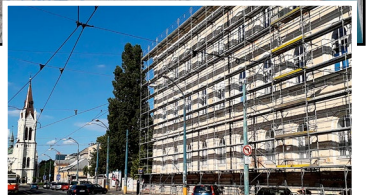
Nové okná, stará fasáda.

STARÉ MESTO

O rekonštrukcii nemocnice na Mickiewiczovej ulici sme prvýkrát informovali v júni. Lešenie na fasáde budovy z Radlinského ulice bolo prísľubom, že chátrajúci objekt dostane novú tvár. Výsledkom je sklamanie.

Podľa informácie Univerzitnej nemocnice Bratislava, pod ktorú patrí aj „Mickiewiczka“, malo ísť o čiastočnú rekonštrukciu objektu. Za 440-tisíc eur sa mali obnoviť priesto-

V lete bolo na budove lešenie...

ry pre CT v pavilóne C a za 179-tisíc sa mala zrekonštruovať a zatepliť strecha pavilónu H. Keď teraz robotníci zhodili z budovy lešenie, zvonka sú na nej pekné iba nové okná, opadáajúcu fasádu nechali tak. Zjavne na ňu nevyšlo. Smutný pohľad – priznačný pre situáciu v našom zdravotníctve... (bn)

Foto: ac

「SAVinci」
cyklus prednášok pre zVEDAvých

STRIEBORNÁ
EKONOMIKA

RNDr. Viliam Páleník, PhD., h.doc
Ekonomický ústav SAV

29. 1. 2020 o 17.30 hod. Westend Plaza

f Westend Bratislava

Zdroj: Markus Reugels

PS
Progressívne Slovensko

SPOLU

Za férové a hrdé Slovensko

35
LUCIA ŠTASSELOVÁ

Príspevok na bývanie pre mladých ľudí a rodiny s deťmi
Regulácia vonkajšej reklamy
Predloženie zákona o daňovej rezidencii

www.luciasasselova.sk

TIP OD VÁS Nelegálny plot zablokoval ľuďom prístup k ich záhradám

LAMAČ

Nečakaný problém musia riešiť záhradkári v osade Zlatá Hora v Lamači. Prístupovú cestu, ktorá slúžila celé desaťročia, ich sused oplotil, takže sa k svojim záhradám nedostanú autom nielen oni, ale v prípade potreby ani hasiči, záchranári, elektrikári či vodári. Urobil to poza chrbát úradov a pomohla mu pritom verejná vyhláška, hoci o verejnom záujme možno pochybovať.

Atmosféra v kedysi pokojnej lokalite, kde ľudia donedávna nežili v zhode, je v týchto dňoch poriadne napätá. Proti sebe stoja desiaty vlastníci pozemkov a ich sused Peter K. s manželmi Milanom a Katarínou B., ktorí dali na prístupovej ceste zabetónovať 18 oceľových stĺpov a natiahnuť pletivo. Od apríla minulého roku totiž môžu nielen vlastníci, ale aj obhospodarovat' parcelu č. 2974/31, ktorá je súčasťou tejto cesty – dovtedy ju mal v správe štátny podnik Lesy SR. Žiadosť o ohradenie parcely podal Peter K. v júni 2019 na Pozemkový a lesný odbor Okresného úradu Bratislava (OÚBA PLO). Argumentoval aj tým, že ide o les, ktorý mu susedia zdevastovali a vyjzdili v ňom nelegálnu cestu. Úrad rozhodol rýchlo: už do mesiaca vydal verejnú

Plot postavený načierno vedie po prístupovej ceste.

vyhlášku o obmedzení využívania lesa verejnosťou. Zároveň uložil „označiť“ zreteľne miesta obmedzenia prejazdu a státiť motorových vozidiel na predmetnom lesnom pozemku tak, aby bolo zamedzené ďalšiemu porušovaniu zákazov...“ Slovo „označiť“ si noví majitelia vysvetlili ako „oplotiť“, takže cesta je dnes neprejazdná.

Mesiace nič netušili

Dotknutí susedia prizvukujú, že o žiadnej devastácii lesného pozemku nemôže byť reč. „Cesta tam existovala minimálne od 50. rokov minulého storočia a už vtedy na nej nebol žiaden lesný porast. Vždy sme po nej jazdili autom a jazdil po nej iste aj sused Peter K., ktorý má pozemok nižšie od nás,“ upozornila pani Hilda, zrejme jediná pôvodná lamačská majiteľka parcely v Zlatej Hore. Existenciu cesty dokladuje, okrem iných, mapa Štátnej ochrany prírody SR. Vedie po nej vodovodná prípojka aj elektrické vedenie, nachádzajú sa tam obdenné miesta ZSE, takže nejde o náhodnú či dočasnú komunikáciu. Podľa záhradkárov je za celým sporom špekulácia nových majiteľov. „Z tohto kúska lesa s rozlohou necelých 800 štvorcových metrov,

nás ako vlastníkov lesa neplatí zákaz vjazdu do lesa motorovým vozidlom,“ podotýka záhradkár Gustáv.

Naozaj chráni prírodu?

Záhradkári nám ukazujú fotografie ako dôkaz, že samotný Peter K., ktorý pred úradmi vystupuje ako ochranca lesa, jazdí do lesa v Zlatej Hore autom. Vraj denne, aby nakrmil psy, ktoré chová na svojom pozemku. Stavba plotu je však oveľa vážnejším problémom. „Oceľové rúry, zabetónované do hĺbky až 60 cm, poškodili lesný pôdny kryt a korene stromov. Okrem toho, postavené sú v ochrannom pásme vodovodu a podzemného elektrického kábla, čím sa porušil zákon o energetike a vodovodoch,“ zdôrazňuje pán Gustáv.

proti nej okamžite odvolať,“ pokračuje Martin. Zdôrazňuje, že verejná vyhláška nerieša nijaký „verejný“ záujem, len znemožnila záhradkárom riadne sa starať o svoj majetok - keby bola napríklad potrebná väčšia oprava charty, zablokovaný prístup majú aj nákladné autá či stavebné mechanizmy. Nehovoriac o hasičoch, elektrikároch či záchranároch.

Protistrana zdôvodňuje oploenie parcely predovšetkým ochranou lesa. „Podľa územnoplánovacej informácie Magistrátu hlavného mesta SR Bratislava ide o lesný pozemok, ktorý sa nachádza v CHKO Malé Karpaty v II. stupni ochrany, teda je na ňom zakázaný vjazd aj státiť motorových vozidiel,“ uviedli majitelia pozemku v stanovisku pre Bratislavské noviny. Aj toto je však sporné. „Mapa Štátnej ochrany prírody SR hovorí niečo iné, podľa nej sa príjazdová cesta nachádza mimo lesa. Okrem toho, pre

Foto: Marian Dekan, archív M. H.

Záhradkári chcú dohodu. Aké môže byť riešenie?

Keďže príjazdová cesta je na pozemkoch viacerých vlastníkov, záhradkári navrhujú riešiť oprávnenie prejazdu zriadením vecného bremena na všetky dotknuté pozemky. Protistrana je za vybudovanie novej cesty, ktorá by viedla prevažne cez pozemky záhradkárov, s čím oni nesúhlasia. Sú za spoločnú cestu, tak, ako to bolo doposiaľ. „Peter K. a manželka B. si kúpili pozemok, na časti ktorého vždy bola a je prístupová cesta k záhradám a druhá časť prístupovej cesty vedie po pozemku záhradkárov. Pri kúpe pozemku to vedeli, lebo túto cestu aj sami využívali. Navyše vedeli, že v ceste je 1 KV elektrický kábel a vodovod, čo znamená, že nad nimi musí byť vždy nezastavané, nezarastené a prístupné ochranné pásmo v šírke tri metre,“ vysvetľuje pán Gustáv. Záhradkári zdôrazňujú, že chcú mať s novými susedmi dobré vzťahy a dohodu namiesto súdneho sporu. Očakávajú, že stavebný úrad dá čiernu stavbu plotu odstrániť a OÚBA PLO verejnú vyhlášku zruši.

Najviac vás zaujalo na našom webe banoviny.sk

Polícia zabránila znečisteným vozidlám zo stavby D4 a R7 vstup na vozovku

FACEBOOK

www.facebook.sk/banoviny

Lenka Vasikova: Konečne! Situácia tam už bola naozaj neúnosná.

Martin Littmann: Niekoľkokrát som to nahlasoval policajtom. Kým bola cesta bežne zasrdená, čert to ber, ale keď

tam bolo 5 – 10 cm blata, tak akože, prepáčte, ale to kde sme? Vždy mi len bolo oznámené, že pošlú hliadku, ale reálne som za ten rok nikdy nevidel, že by sa udialo, až teraz... **Vojtech Belovič:** Takto by ich mali kontrolovať každý deň, cisterna to poleje vodou a vzniká tam ľadová plocha.

Evička Kovačič-Majcherová: Na Lieskovskej ceste by bolo dobré aj osadiť dopravné značky, aby vedeli, ktorá je hlavná a vedľajšia cesta, lebo si myslia, že im to tam patrí.

Martin Olah: Vlakové priecestie smerom do Vajnôr od Ivanky pri Dunaji je tiež pekne rozbité, kde vychádzajú nákladiaky. Aj s tým by mohli niečo urobiť.

Meszároš Andrej: To teraz po roku, čo tam robia bordel, všade blato, v lete prach... Dobré ráno.

Maximilian Podstupka: Konečne, jedna cesta do Slovnaftu a môžem umývať. A to nehovorím o prachu, čo sa šíri do okolia, keď je sucho.

AJ TAKÁ BOLA BRATISLAVA

Na Železnej studničke bývalo veselo, sem sme chodievali tancovať!

NOVÉ MESTO

Túto fotografiu z roku 1959, na ktorej je niekdajší kúpeľný dom na Železnej studničke, nám poslala Bratislavčanka Eva Szakálová. Dodnes sa pamätá na veselé tancovačky, ktoré tu bývali. Spomínate si aj vy?

Kúpeľný dom, ktorý postavil prešporský mešťan Jozef

Bergameny v roku 1928, dostal názov Ferdinandove kúpele (Ferdinandbad) podľa vtedajšieho kráľa Ferdinanda V.

Prvú liečebnú a spoločenskú sezónu otvorili o dva roky, 7. júna 1830. Liečivú železitú minerálnu vodu využívali nielen v kúpeľoch, ale dopravovali ju aj do mesta, kde ju

ľuďom ponúkala jedna z miestnych lekární.

V roku 1844 kúpil kúpele vinár a tiež majiteľ prešporských hostincov a hotelov Jakub Palugay, ktorý ich prebudoval na hotel. O zaujímavej histórii budovy sa dočítate aj priamo na mieste, kde kedysi stála – na rázcestí medzi Cestou mládeže a lesnou cestou

Váš názor nás zaujíma

Ďakujeme, že s nami zdieľate vaše názory. Každé dva týždne z nich vyberieme tie najpodnetnejšie, trebné aj vtipné, a uverejníme. Chcete sa s nami podeliť o skúsenosť či o to, čo vás vo vašej štvrti trápi? Píšte, pýtajte sa, komentujte na mejl redakcia@banoviny.sk, pod článkami na našej stránke www.banoviny.sk alebo na našom Facebooku www.facebook.sk/banoviny.

Z REDAKČNEJ POŠTY

Na označenie Ipel'skej ulice čakáme 44 rokov

Nedávno ste uverejnili upozornenie čitateľky, že Hanácka ulica v Bratislave nemá doteraz označenie. Nie je jediná, aj ulicu Ipel'skú na Dolných Honoch zbytočne hľadajú „okoloidúci“, pretože ani po 44 rokoch od jej výstavby a pomenovania sa nenašiel čas na jej označenie na niektorom obytnom dome. Dúfajme, že sa to čoskoro zmení, veď na to čaká už druhá generácia jej obyvateľov.

Čitateľka Mária

Stanovisko starostu Podunajských Biskupíc Zoltána Péka: Pracovníci miestneho úradu preveria skutkový stav a následne bude v riešení nahlásenie s požiadavkou o osadenie tabúl na bytové domy na Ipel'skej ulici v zodpovedného oddelenia Magistrátu hlavného mesta SR Bratislava. Označovanie ulíc, resp. osádzanie tabúl s názvami ulíc je v jeho kompetencii.

do Kačinskéj doliny.

„Pamätám sa, že pred hotelom bol veľký betónový kruh, kde sa tancovalo. Organizovali sa tam rôzne bály či majálesy, hudba hrala vonku. Tancovať tam chodili aj moji rodičia, ktorí ma brávali so sebou. A na jazere za budovou sa Bratislavčania člnovali, vidala som tam najmä mladých ľudí. Po ľavej strane hotela bola zelená buda, piváreň pre trampov. Sedávali vonku pod veľkými stromami, mali tam aj indiánske totemy a vždy bolo veselo,“ spomína pani Eva na roky, keď sem chodievala už ako mladá študentka fotografie v rámci turistického oddielu. Neskôr začala budova chátrať

a v roku 1970 ju asanovali. O plánoch na obnovu sa hovorí dlhšie, zatiaľ sa však za plotom areálu nič nedeje. Na mieste pôvodného kúpeľného domu má byť Záhradná reštaurácia s posedením na dvoch terasách a Labutí pavilón postavia na mieste pôvodného historického pavilónu. Slúžiť má ako bar, kaviareň, aj na spoločenskú zábavu.

(ac)

Foto: Eva Szakálová

Výzva

Máte aj vy zaujímavú fotografiu či spomienku na niekdajšiu Bratislavu? Pošlite nám ju na mail redakcia@banoviny.sk alebo poštou na adresu Bratislavské noviny, Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava.

DREVENÉ ROLETY

✓ ESLINGEROVÉ ✓ VÝMENA POPRUHU ✓ NÁTER

SERVIS AJ TÝCH NAJSTARŠÍCH VONKAJŠÍCH DREVENÝCH ROLIET

DREVENÉ ROLETY – Korenačka
Klimkovičová 4, 841 01 Bratislava

info@drevenerolety.sk
www.drevenerolety.sk

0903 349 274

...spoľahlivosť, rýchlosť, čistota...

CITYLIFE.SK

ČO SA DEJE V BRATISLAVE A OKOLÍ

Viac kultúrnych podujatí nájdete na www.citylife.sk

Piatok 24.1.2020

LFO ŽÚR

KC Dunaj, 22:00

Ani sme sa nenazdali a máme tu nový rok. Pri tejto príležitosti otvárame v LFO. sk nový semester veľkolepou diskotékou, na ktorú vás pozývame do KC Dunaj.

Sobota 25.1.2020

SVADOBNÉ MECHECHE

Bless Nu Spirit, Medená 16
Pre všetkých vydaja chti-vých, zasnúbených, zaľúbe-ných a každého, kto má rád lokálny dizajn a tvorbu na Svadobné Mecheche. Sva-dobná výstava trochu inak.

Nedeľa 26.1.2020

OREST DUBAY / GRAFIKA

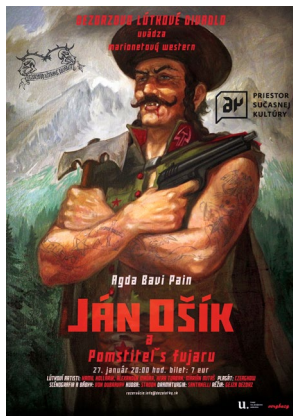
Staromestská galéria Zichy, 13:00 – 18:00
Pred sto rokmi sa narodil významný slovenský maliar, sochár, ilustrátor, pedagóg, jeden zo zakladateľov slovenskej grafiky - národný umelec Orest Dubay.

Pondelok 27.1.2020

JÁN OŠÍK A POMSTITEĽ S FUJARU

A4 - priestor súčasnej kultu-ry, 20:00
Ján Ošík zbija v netradičnom

marionetovom westerne. Dezorzo lútkové divadlo uvádza bábkový western o legendárnom zbojníkovi v dramatickom spracovaní známeho slovenského básnika, spisovateľa a scenáristu Agda Bavi Paina.

Utorok 28.1.2020

TORNÁDO LUE

Slovenský rozhlas, 20:00
Prvá Pohoda FM Live v roku 2020 bude patriť ka-pele Tornado Lue! Príďte si vypočuť prierez jej reperto-áru, ktorý čoskoro doplní aj plánovaný album.

Streda 29.1.2020

GITARRISSIMA

Rakúske kultúrne fórum Bra-tislava, 18:00
Tento multikultúrny súbor publikum vždy nadchne. Repertoár zahŕňa popri aranžmánoch známych ja-viskových a orchestrálnych diel z klasického hudobného fundusu aj jazzové a popové skladby, rovnako ako hudbu exotických etnických skupín.

Štvrtok 30.1.2020

ÍRÁN:CI FILM FESTI-VAL 2020 BRATISLAVA

Kino Mladost', 18:00
Festival Írán:ci odštartuje

30. januára v Kine Mla-dost'. Uvidíte vybrané filmy z Cannes, Berlína, Benátok, Locarna, Amsterdamu.

Piatok 31.1.2020

OLIVER HELDENS

Edison park, 20:00
Oliver Heldens – génius a superstar, ktorý svojim menom pokoruje 1. priečky miliónov stream-ov, je hlav-nou postavou novej generá-cie house-ových hudobných hviezd.

Sobota – 1.2.2020

SERGEJ PROKOFIEV - PETER A VĽK

Slovenský rozhlas, 10:30
Zažite najslávnejšie a najtr-valejšie momenty klasickej hudby na koncerte, ktorý využíva silu hudby a detskej predstavivosti. Rozprávač Vladimír Kobílsky.

Nedeľa – 2.2.2020

ANDREJ BARČÍK / OSOU CEZ HORIZONT

Galéria Nedbalka, 13:00 – 19:00

Výstava slovenského ma-liara obdobia moderny Andreja Barčíka. Barčík maľoval, kreslil, venoval sa litografií a používal ma-kulatúry z tlačiarň. Spájal, kombinoval a nič nenechá-val na náhodu.

Pondelok – 3.2.2020

DUŠA A FILM

Kino Film Europe, 18:00
Kino Film Europe si pre vás pripravilo cyklus na-zvaný Duša a film, kde predstaví filmy sprevádza-né diskusiami. Tvoria ho 3 samostatné podcykly a premieta sa naďalej vždy v pondelok.

Utorok – 4.2.2020

BACH / KONVERGEN-CIE 2020

Bratislava
Špeciálna zimná edícia med-zinárodného festivalu ko-mornej hudby, zameraná na tvorbu jedného skladateľa, sa uskutoční už po piatykrát – od 4. do 15. februára 2020 v Bratislave.

Streda – 5.2.2020

VEČER NAJSILNEJŠÍCH HOROROVÝCH FILMOV

KC Dunaj, 20:00
Spoznajte skutočný strach, keď vám filmy nedajú spať! Tajomné zvuky sa začnú ozý-vať zo všetkých strán. Nikto sa nebude cítiť v bezpečí.

Štvrtok – 6.2.2020

MILAN RASTISLAV ŠTEFÁNIK. GENERÁL – OSLOBODITEĽ

Historické múzeum SNM, 09:00 – 17:00
Astronóm, vojak, letec, politik, di-plomat, francúzsky brigádny generál. Výstava, ktorá pred-stavuje bohatý život význa-mného slovenského diplomata Milana Rastislava Štefánika.

Správy z podsvetia

Trúfli si! Minulý štvr-tok v noci po 2.30 hodi-ne sa neznámi muži za-čali dobýjať do predajne s luxusnými hodinkami v priestoroch obchodného centra na **PRIBINOVEJ ULICI**. Zámer im nevy-šiel, po pár sekundách sa dali na útek. Poškodili však sklenenú výplň dverí, pričom škoda, ktorú spô-sobili, bola vyčíslená na 8-tisíc eur. V tejto súvis-losti sa policajti obrátili na verejnosť so žiadosťou o pomoc pri identifikácii páchateľov. Akékoľvek informácie môžete ozná-miť na bezplatnom čísle polície 158, ktorá na Face-booku Polícia SR – Brati-slavský kraj, zverejnila aj video. (ms)

Pieta pohrebná služba

Pomáhame 24 hodín denne už viac ako 30 rokov.

V obradnej miestnosti Pieta ponúkame bezplatne tieto služby:

► prepožičanie štyroch umelých vencov už aj so štandardnými stuhami

► zobrazenie fotografie zosnulého na LCD monitore

► prehratie foto prezentácie zo života zosnulého

► kondolenčnú listinu.

Na týchto službách ušetríte min. 300 eur.

Pieta – pohrebná služba
Mlynské Nivy 8
02/52 63 11 81
www.pieta.sk

REDAKCIA

Ivanská cesta 2D
821 04 Bratislava
Šéfredaktorka: Anna Čapková

Hriešny valčík bol symbolom zmeny aj v Prešporku

Bratislava kedysi

Tanec je príležitosť, keď sa muž a žena môžu navzá-jom dotýkať bez toho, aby vzbudzovali pohoršenie. Toto kedysi vôbec neplatilo. Telesný kontakt bol ne-prípustný. V intímite tanca nastal veľký zlom až pred 150 rokmi a symbolizoval predovšetkým zmenu v spo-ločnosti.

Zdá sa až neuveriteľné, že taký krásny tanec ako valčík mohol byť kedysi považova-ný za hriešny tanec. Apro-pojem „hriešny tanec“ je známejší až z rovnomeného filmu z roku 1987, ktorý bol natočený podľa skutočného príbehu scenáristky Eleanor Bergstein. V časo- ch, keď prichádzal do módy valčík, používali súčasníci pravde-podobne výrazy ako pohor-šujúci, nemravný, poburujú-ci, škandalózný. A niet sa čo čudovať.

Prvýkrát bol oficiálne uve-dený do aristokratickej, tzv. vysokej spoločnosti na pa-novníckom dvore na prelome rokov 1814/1815. Bolo to v čase, keď rakúsky minister Klemens Lothar Metternich (1773 – 1859) pozval v mene nerozhodného pantičkárske-ho rakúskeho cisára Františka I. (1768 – 1835) do Viedne najdôležitejších zástupcov takmer 200 vtedajších štá-tov Európy na tzv. Viedenský kongres. Jeho súčasťou bol aj kultúrny, spoločenský a zábavný program. Knieža Metternich možno nemal až taký dobrý charakter, ale hlú-py nebol. Vedel, že najviac dohód sa vybaví v neformál-ných debatách, pri víne, na poľovačke a hlavne večer pri tanci. Na to spoľiehal. Ne-prekázalo mu, že následne diplomati jednotlivých krajín museli po každej takej doho-

Dlho trvalo, kým aj počestné dámy v Prešporku začali tancovať hriešny valčík.

de podávať nadľudské výko-ny. Už vtedy sa totiž každý s každým dohodol a keď si prípitky navzájom odporo-vali, bolo potrebné strategic-ky vyľučkovať, aby niekto niekomu nevyhlásil vojnu. Je priam neuveriteľné, ako práve s týmito okolnosťami súvisí tanec.

Začiatkom spomínaného 19. storočia ešte platili kon-venencie, teda ustálené zvyky, ktoré všetci dodržiavali už niekoľko stáročí. Na cisár-skom dvore vo Viedni sa dokonca riadili prísnou Špa-nielskou etiketou. Jej pravid-lá zaviedol ešte v roku 1420 burgundský vojvoda Filip zvaný Dobrý (1396-1467), zakladateľ rytierskeho Rádu Zlatého rúna. Podľa odbor-níčky na diplomaciu Márie Holubovej vytvoril rafinova-ný dvorný ceremoniál, Bur-taký dobrý charakter, ale hlú-py nebol. Vedel, že najviac dohód sa vybaví v neformál-ných debatách, pri víne, na poľovačke a hlavne večer pri tanci. Na to spoľiehal. Ne-prekázalo mu, že následne diplomati jednotlivých krajín museli po každej takej doho-

Francúzsko, premenovali na Španielsku etiketu, ktorú aj vďaka sobášnej politike pre-vzali všetky kráľovské dvory v Európe. Jej súčasťou bol aj spôsob tancovania. Keďže katolícka cirkev za-kazovala voľnú, obzvlášť ri-tuálnu zábavu pri hudbe, vy-tvorili nové tance, ktoré mali prísne pravidlá a náročnú choreografiu. Naučiť sa ich mohli len vyvolení, teda tí, ktorí boli v hierarchii najbliž-šie k vládcovi. Na panovníc-kych dvoroch získavali nové, výnimočné postavenie učite-lia tanca. Dohliadali na dodr-žiavanie spôsobu tancovania, obzvlášť na jeho prudernosť. Muži a ženy sa pri ňom dotý-kali len náznakom končekov prstov na rukách. Dovo-lené boli iba plaché pohľady a aj vďaka dobovej móde širo-kánskych sukni, vystužených krinolinami boli tancujúci od seba primerane vzdialení.

Zrazu, z ničoho nič, začal sa medzi urodzenou spoločnosťou šíriť nový tanec. Jeho melódiu už na cisárskom dvore poznali, ale iba ako súčasť baletných či hudob-ných predstavení. Aj rodák

z Prešporku, žiak W. A. Mo-zarta, klavirista Johann Ne-pomuk Hummel, ktorý pre nich už v roku 1808 napísal valčík. Ale tancovať na takú-to hudbu? To bolo neprípust-né. Čiastočne preto, že tento tanec pochádzal z nižších vrstiev, no predovšetkým pre spôsob tanca. Vyžadoval, aby sa páry navzájom dotýkali a dokonca, aby sa po celý čas držali čo najtesnejšie pri sebe. To bolo poburujúce. Počas bálov, ktoré si šľachtici orga-nizovali, pri valčíku pohorše-né dámy údajne ostentatívne opúšťali tanečné sály. Avšak, uvoľnenejším mravom nebo-lo možné zabrániť a kultúru milujúci Habsburgovci tanec povolili napriek prísnej Špa-nielskej etikete. A tak, po Viedenskom kongrese, začali valčík tancovať aj počestné dámy na slávnych spolko-vých bálach v Prešporku.

Katarína Králiková,
sprievodkyňa dejinami

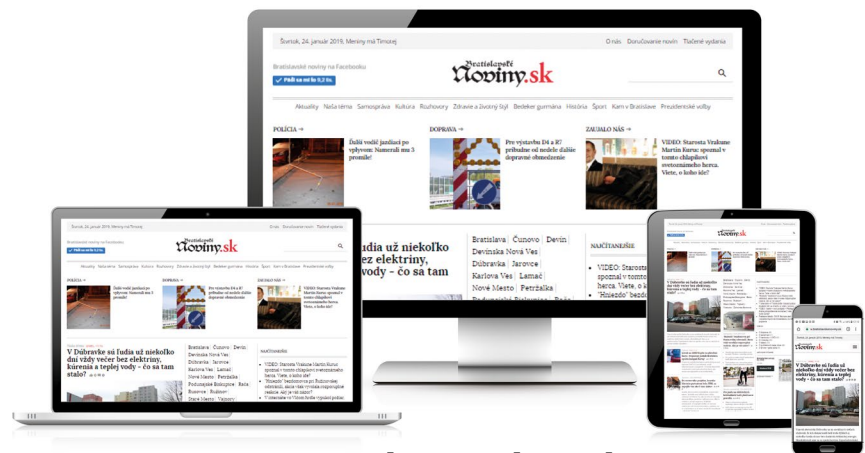
a blogerka
Foto: shutterstock

Zdroje: Marian Hochel: Viedenský kongres: Ako sa dohadoval mier pri valčíku? Historická revue 10/2015

Jana Verešová: Tanec a ta-nečné aktivity. Metodicko-pedagogické centrum. 2015

ČÍTAJTE NÁS AJ NA WEBE

Denne aktuálne informácie, spravodajstvo a témy zamerané na život v Bratislave.

www.banoviny.sk

Nájdete nás aj na Facebooku, www.facebook.com/banoviny.
Píšte, pýtajte sa, komentujte.

Seneca	skratka študent-ského domova	1. časť tajničky	Apolón (dom.)	rúrkovitá schránka	vzorec teluridu uránu	citoslovce radosti	azbestovo-cementová krytina	Autor križovky: Juraj Mitošinka	2. časť tajničky	hrubý povraz	bylina s drobnými žltými kvetmi	značka argónu	objíjať latami	Pomôcky: Sco, deputát, aplom, PAL, etol	vypestované zo semena	3. časť tajničky	ako (bás.)
obaly pevného tvaru								liatím zhotovil						sulfid cínatý formovať do vín			
časť mzdy vyplácaná v naturáliách								nahovoriť operený stavovec									
Pomôcky: škvor, sapo, namur, animal	udiera zobákom mohamedánstvo					Eva (dom.) kanárik, po česky						dlaba, laba druh zliatiny					
vykrikla ich					krt noša						otvorený účet poníž, potup						pohonná zmes pre výbušné motory
skratka súhvezdia Škorpión				tropický plod myslelo (bás.)						vyjadrite slovami pukol, praskol							
EČV Levoče			robiť manikúru štádium vývinu												skr. rádio-telefónu borovodík (chem.)		
útok na život z politických pohnútok								jemne klepkat' odkroj						oxid berylnatý Kornélia (dom.)			
lietavica							ušetri biblické mužské meno						noblesný (hovor.) vylučovať pot				
Pomôcky: osmia, pater, ulkus, ikterus	gyps	hydrid hliníka 4. časť tajničky				ucholak zakýval						štát v Južnej Amerike prevažoval					vyjadrenie rovnosti dvoch pomerov
mydlo (v med.)					mužské meno postavil sa						kričia zelený porast						
Alena (dom.)				vývin druh divej včely						vezmem do väzby tep (kniž.)							
od (z lat.)			adoptívni rodičia žrdka, tyč												značka telúru chráni (kniž.)		
rebrina (tel.)							drobiť, mrvit' vred (lek.)							šero (bás.) tropický strom			
živočích (kniž.)						mal úspech kúpeľ (z tur.)							uctievajú vytýčený smer				
Pomôcky: kovár, vapor, ceiba, ribstol	okladzat' (expr.) Romuald (dom.)					pažravec (expr.) mastiaci olej						alkaloid v čaji malá plť					uložilo sa na lôžko
úloha herca					prázdna strana v knihe notopis						prichýľ (expr.) posadila sa						
Oskár (dom.)				stupeň korbónu otec (v med.)						časť slova viacej							
značka molybdénu			chvíľu sa pasovať rojtica												značka ródia postihni čarami		
ihneď							Sidónia (dom.) sklený výrobok							zn. auto-sviečok požívate potravu			
Pomôcky: tein, hamam, boia, vakat	úradník notárstva juhoamerický had					postavila sa nasával							Jozef (dom.) skratka rotného				
bojovník (bás.)						prípravný náčrt Hewlett Packard						nepravdivé chýry značka milkelvina					znižený tón A
strihaním skrátila										smotánka							
Anastázia (dom.)				andradiť (miner.)						žltáčka (lek.)							